No. 2255. 185[illegible]

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

MAANDAG, 25 SEPTEMBER.

AMSTERDAM, 23 September.

De Tweede Kamer is gisteren bezig gehouden geworden met eene toespraak van den heer Anemaet, het tijdelijk voorzitterschap nederleggende, en met eene toespraak van haren door den Koning benoemden voorzitter, den heer Boreel van Hogelanden, zijne nieuwe betrekking aanvaardende. Daarna zijn verschillende werkzaamheden van huishoudelijken aard ten einde gebragt, welke men hier onder vermeld vindt, en waaromtrent te dezer plaatse niets te zeggen valt.

Bij de Eerste Kamer is de diskussie over het ontwerp-adres in antwoord op de troonrede niet van alle belang ontbloot geweest. Wat haar in de eerste plaats belangrijk heeft gemaakt, was eene beknopte mededeeling van den minister van Buitenlandsche Zaken over de zaak-Gibson, tot welke eenige woorden van den heer Cremers aanleiding hebben gegeven. Hij vroeg of de minister van Buitenlandsche Zaken goed kon vinden eenige opening te geven omtrent eene zaak, die in den laatsten tijd veel besproken is? En, zonder toeven aan zijn verlangen voldoende, nam de heer van Hall het woord.

Ofschoon de bedoelde zaak van ondergeschikt belang is, [illegible] niet, dus zeide hij, die ophelderingen [illegible] waarvoor de zaak vatbaar is. Hij stelt de verzekering voorop, dat de zaak, waarop gedoeld wordt, geen gevaar of nadeel zal toebrengen aan de vriendschappelijke betrekkingen tusschen Nederland en Noord Amerika, op wier behoud beiden grooten prijs stellen. De zaak nu is deze: Zekere Gibson heeft misdadige handelingen gepleegd, waardoor onze [illegible] werden. Hij stelde [illegible] zette dien [illegible] gezag te bestoken. De zaak is met de grootste bedaardheid en met de onpartijdigheid die de Nederl. regters kenmerkt [illegible]. Het proces heeft 15 maanden geduurd, en nadat de [illegible] van justitie, de feiten als bewezen beschouwende, hem op regtsgronden had vrijgesproken, is hij in revisie, op grond van de bewezen feiten, tot 12 jarige gevangenisstraf veroordeeld. Eenige dagen vóór die uitspraak, is hij ontsnapt. Hij is overigens met de meeste voorkomendheid, misschien wel met te groote voorkomendheid behandeld, waardoor welligt de vlugt hem mogelijk is geworden. En nu komt die vreemdeling hier en vraagt hij schadevergoeding. Daarover zijn met het Amerikaansche gouvernement nota's gewisseld. De Regering heeft (na aan de Amerik. regering de noodige inlichtingen gegeven te hebben en haar met onze regtspleging bekend te hebben gemaakt) dit stelsel van volkenregt aangedrongen: dat, als een vreemdeling, op ons grondgebied, eene misdaad pleegt, dit dan wel aanleiding tot straf, maar niet tot schadeloosstelling, kan geven.

Hiertoe bepaalden zich de mededeelingen van den minister van Buitenlandsche Zaken, waaruit wij slechts dit weinige releveeren, dat 1°. dezerzijds vastgehouden wordt aan den grondregel, dat, »als een vreemdeling, op ons grondgebied, eene misdaad pleegt, dit dan wel aanleiding tot straf, maar niet tot schadeloosstelling kan geven;" en dat 2°. de zaak-Gibson geen gevaar of nadeel zal toebrengen aan de vriendschappelijke betrekkingen tusschen Nederland en Noord-Amerika. Of dit laatste blijkt uit het [illegible] door het kabinet van Washington op het bereeds [illegible] Nederlandsche Regering gegeven, ja, of haar toon [illegible] antwoord gegeven is, wordt niet gezegd. De betrekking [illegible] de minister de verzekering gaf, dat onze [illegible] met Noord-Amerika geen gevaar loopen, allen [illegible] vermoeden, dat hij goede gronden had om [illegible] omtrent den afloop der bedoelde zaak te deel [illegible]. Intusschen, nu eenmaal die zaak bij een het te [illegible] tegenwoordiging ter sprake is geweest, is Kamer [illegible] dat zij ook weldra bij de Tweede van den [illegible] zal worden. Welligt dat men alsdan hij heeft [illegible] zal te weten komen, welke redenen mogelijk [illegible] zoo volkomen gerust te kunnen zijn, en wordt omtrent [illegible] tevens der Kamer eenige opheldering gegeven [illegible] enkele veelbesprokene bijzonderheden, die eenen ongunstigen indruk hebben te weeg gebragt, en die wel door het ministerie, in zijn eigen belang, dienen toegelicht te worden.

Eene tweede aangelegenheid, bij de Eerste Kamer ter sprake gebragt, gold de vermelding in het adres van antwoord van den wensch, dat de aanbieding der wetsontwerpen, die, volgens het 5 der add. artikelen van de Grondwet, reeds sinds lang aangeboden moesten zijn geweest, eindelijk geschiede. De heer van Nispen van Pannerden, die dienaangaande eene motie deed, verlangde, dat bepaaldelijk het wenschelijke der aanbieding van wetsontwerpen op het onderwijs zou uitkomen. Na eenige diskussie, waaraan door de heeren van der Oudermeulen, Andringa de Kempenaer en Cremers deel werd genomen, werd het voorgestelde amendement op § 8, luidende: »Wij zien met verlangen de aanbieding te gemoet van wetsontwerpen op het onderwijs, maar ook van de overige, wier indiening door de Grondwet is voorgeschreven," aangenomen met 16 tegen 10 stemmen. *Tegen* de heeren Borski, Insinger, van Goltstein, Martens, Bosch van Drakestein, Boxman, d'Ablaing van Giessenburg, Paspoort van Grijpskerke, van der Oudermeulen en de Voorzitter.

Daarna wordt het geheele ontwerp adres, zooals het is gewijzigd, in omvraag gebragt en met algemeene stemmen *aangenomen*.

Het zal den Koning worden aangeboden door eene kommissie, bestaande uit den voorzitter en de heeren Martens van Sevenhoven, van Goltstein van Oldenaller, van Andringa de Kempenaer, van der Oudermeulen, Bosch van Drakestein en Paspoort van Grypskerke.

'tIs eene uitgemaakte zaak, dat, in Spanje, ter voorbereiding en ter voltooijing der re[illegible] laatste [illegible]trekkingen, de vrijmetselarij de eerste rol gespeeld heeft. Het is even min twijfelachtig welke rol zij op dit oogenblik in België speelt en wat daar door haar wordt voorbereid. Mogten er nog zijn, die ons van kwaadwilligheid ten aanzien van het genoemde genootschap beschuldigen, en zijnen invloed onbeteekenend heeten, op grond dat het zich, volgens zijne reglementaire bepalingen, van alle inmenging in de godsdienst en in het staatkundige verwijderd moet houden, zij lezen dan met aandacht het volgende uittreksel uit eene redevoering, door een der groot-dignitarissen der Belgische vrijmetselarij onlangs bij eene plegtige gelegenheid gehouden, toen vastgesteld zou worden, onder het voorzitterschap van den heer Verhaegen, welke gedragslijn de vrijmetselarij van nu af op politiek, godsdienstig en maatschappelijk gebied zou te volgen hebben. De geheele redevoering is, opmerkelijk, door het orgaan der socialistische demokraten in België, door de *Nation*, openbaar gemaakt; zij neemt eene te groote plaats in, om in haar geheel te worden medegedeeld: wij ontleenen daaraan slechts het volgende:

»Welnu, redeneeren wij een oogenblik; verwijderen wij ons niet van hier, zonder dat er alvorens eene overtuiging ontstaan zij en wij het besluit hebben genomen handelend ons te doen gelden, wijl wij begrijpen dat het oogenblik tot handelen gekomen is.

»Maar, broeders, verstaan wij nogtans elkander goed omtrent de wijze, waarop, naar mijn gevoelen, die werkdadige, snelle tusschenkomst der vrijmetselarij in staatkundige en godsdienstzaken begrepen moet worden. Ik stel mij volstrekt niet voor, u thans te onderhouden over dagelijksche politiek of bepaalde godsdienstige vraagpunten. Neen, geen individueele quæstiën, geene quæstiën omtrent personen, omtrent dezen of genen; neen, geen dier tergende quæstiën, die, wanneer ze betrekking hebben tot individualiteiten of personaliteiten, datgene zouden kunnen veroorzaken, wat wij door alle onze pogingen moeten trachten te vermijden: oneenigheid en vijandschap. Nogmaals, wij willen die dingen tot geenen prijs. Maar alle groote quæstiën betreffende politieke grondbeginselen, al wat in aanraking is met de organizatie, het bestaan en het leven van een Staat, o! dat, ja, dat behoort ons regtstreeks; dat alles behoort tot ons grondgebied, om het te ontleden en te werpen in de smeltkroes van het verstand en de rede. (*Toejuichingen.*)

»Daarom, als de ministers den lande zullen verkondigen, hoe zij voornemens zijn het volksonderwijs te regelen, zal ik uitroepen: Aan mij, vrijmetselaar! *aan mij, behoort de quæstie van het onderwijs?* mij behoort het onderzoek, de oplossing dier quæstie! (*Nieuwe toejuichingen.*)

»Als dra de ministers aan het parlement de regeling der liefdadigheid zullen voorstellen, *mij, vrijmetselaar, behoort alsdan de quæstie van het openbare armwezen*, opdat de administratie der liefdadigheid niet in onwaardige handen overga, in handen, die ze tegen den arbeid zouden rigten, tegen het werk, waaraan wij ons zonder ophouden overgeven. Ons behoort alzoo de regeling der liefdadigheid, overwogen, doorgrond, bepeinsd door onze overtuiging en door de verstandigsten onzer. (*Aanhoudende toejuichingen.*)

»Ook, als een minister de wetten der broederlijke gastvrijheid miskent, als, door beweegredenen, welke de geest van nationaliteit niet kan veroorloven, niet kan aannemen, op het groot beginsel van broederschap, op de gastvrijheid van den Belgischen grond inbreuk wordt gemaakt.... *alsdan geldt het wederom ons, vrijmetselaars!* (*Algemeene toestemming.*)

»Eindelijk, broeders! als een laatste voorbeeld en om volkomen voor uwe oogen te karakterizeeren wat wij verstaan door *ons met staatkundige en godsdienstige zaken bezig te houden*, indien 't eenmaal, misschien spoedig, mogt gebeuren dat de nationaliteit-zelve gewigtige besluiten te nemen had; indien het mogt gebeuren, wat misschien voor de deur staat, dat België een besluit zou moeten nemen, tegenover groote, ontzettende gebeurtenissen; indien het er toe gebragt werd om zich te vragen, welke de stelling is die het moet innemen, welke rol het te vervullen heeft; weg dan, weg met den vrijmetselaar, die mij zoude komen zeggen, dat *ik mij met geene politieke zaken bezig te houden heb!* Ik, ik zal al de aan mij trouw toegewijde vrijmetselaars oproepen, ik zal hen verzoeken die vreesachtige zielen ter zijde te laten, en alleen, te zamen zullen wij onderzoeken, om het daarna alom te verkondigen, wat ons geliefd, edel vaderland doen moet om aan het hoofd van den Europeeschen vooruitgang te blijven.

»Broeders, gelooft niet, uit een godsdienstig oogpunt beschouwd, dat ik hier ooit zal komen om dogmatische, schoolsche vraagpunten op te werpen, als bijvoorbeeld, de gewigtige quæstie der *transsubstantiatie*... (*gelach.*) Ik wil nimmer het ontleedmes van het onderzoek in die duistere vraagpunten brengen, ten aanzien van welke ik geloof dat men in vroegere tijden dit hoog bevel zou gegeven hebben: Verbod van zich, in elk geval, met godsdienstige zaken te bemoeijen.

»Maar als de heeren Bisschoppen hunne mandementen zullen geven, oogschijnlijk bij gelegenheid van de vaste, maar die werkelijk eene hooge scherpzinnige staatkunde verbergen, alsdan, broeders, wordt, gelijk wij 't helaas zien, het land met gestichten bedekt, die men godsdienstig noemt, maar welke ik verblijven der luiheid (*fainéants*) noem; als zoovele groote, sterke, forsche mannen voor onze oogen het brood onzer armen, dat van onze goede brave handwerkslieden willen eten, zonder iets te doen, dan zeg ik dat wij het regt hebben en 't onze pligt is, om ons met de godsdienstige quæstie der kloosters bezig te houden, die regtstreeks aan te grijpen, ze te ontleden; en *het gansche land zal er wel regt over moeten spreken, moest het tot geweld overgaan om zich van die melaatschheid te genezen.* Alzoo, vrijmetselaars, voortdurend gewerkt tegen de nuttelooze kloosters, tegen die instellingen voor luijaards."

Tot dus verre onze aanhalingen uit het manifest der Belgische vrijmetselarij, die wel geene toelichting zullen behoeven, doch waaruit een elk op de meest overtuigende wijze vernemen kan, welke stormen een naburig land boven het hoofd hangen en welk het lot is, dat Kerk en Staat aldaar bedreigen. Wij voegen er, ten slotte, niets aan toe, dan de woorden, waarin de *Emancipation belge* het verslag, door de *Nation* gegeven, rekapituleert en die aldus luiden:

»1°. De homogeniteit herstelt zich in de rangen der linkerzijde, wijl de *Nation*, de *Eclaireur*, de *Dimanche*, de *Tribune*, enz. thans dezelfde taal voeren als de *Observateur*, het *Journal de Liège*, de *Messager de Gand*, enz.; 2°. de vrijmetselarij heeft zich alom georganizeerd naar het voorbeeld van Spanje, in den vorm van staatkundige klubs, die bedrijvig en met vuur het gouvernement bestrijden; 3°. de vernietiging van elke praktische gods-

dienst is het bekende doel harer pogingen; 4°. onze konstitutioneele vrijheden zijn door haar bedreigd, wijl zij verklaart dat de opheffing van alle geestelijke gestichten noodzakelijk is, *moest het land tot geweld overgaan om die melaatschheid te genezen;* 5°. eindelijk, de zoogenoemde liberale vereenigingen zijn slechts het masker, waarachter de heeren Verhaegen, Frère en andere hoofden van de uiterste linkerzijde zich verbergen."

Utrecht, 22 *Sept.* 1854.

Geachte Heeren!

Ik ben met zeer gemengde gewaarwordingen uit den Kongresse gestapt: de aangename, gelukkig, mag ik de overwegende noemen. Tot deze soort reken ik het vernemen der tijding, dat Z. M. dien boskenschat, waarvan ik gesproken heb, niet alleen heeft beloofd, maar werkelijk reeds grootendeels toegezonden; nu Bilderdijk in eens komplect over te maken was wel eene volstrekte onmogelijkheid. Dank hebbe de Koning voor deze goede daad. Dank hebbe de heer da Costa, dat hij de vergadering een besluit heeft weten te doen vaststellen, tot opmaking van een manifest, waarbij den Koning niet slechts dank gezegd zal worden voor deze schoone gift, maar ook zal worden uitgedrukt, dat het Kongres zich verheugt in deze hulde, den hoofddichter van Nederland gebracht.

We hebben heden als sprekers gehoord vooral de heeren Mr. Koenen, Prof. de Vries, Mr. da Costa, Dr. Wap en Dr. Beets; genoeg kans voor verscheidenheid.

Het verslag van de Vries betrof den stand der werkzaamheden van het woordenboek, en tot beschaming der sinistre voorspelling en van de onverdiende geringschatting des Hoogleeraars Visscher, bewees de voortreffelijke redenaar en onvermoeide arbeider in den wijngaard van waarheid en schoonheid, dat het nationale monument op goede grondslagen gevestigd was, en dat de werklieden aan den bouw in 't algemeen de uitzichten der besturende architekten niet hadden te leur gesteld. Duizenden woorden zijn reeds verzameld en verklaard, die in het woordenboek van Weiland niet gevonden worden. Al wat er goeds is in dit is reeds uitgetrokken en bruikbaar gemaakt voor het nieuwe plan. Behalven talrijke geleerden, die onophoudelijk bezig zijn, zetten drie helpers onverdroten het werktuiglijk gedeelte van den arbeid voort, en worden geldelijk te gemoet gekomen uit de door een wijs beheer vruchtbaar gemaakte gouvernementstoelagen van de Regeringen Belgiëns en Nederlands. De mededeeling van het rapport duurde anderhalf uur, en het talent van den spreker is zegevierend de moeilijkheden te boven gekomen, die aan het voordragen van zoodanig verslag voor eene vergadering van Dames, van letterkundigen en van — niet-letterkundigen noodzakelijk verbonden zijn.

Voor de redevoering van den Heer de Vries heeft de Heer Koenen een opstel voorgedragen over de kenmerken van den rijkdom eener taal, waarbij de geachte schrijver (en voorlezer) zich op een elementair gebied heeft bewogen, en dat dus volstrekt niet, uithoofde van al te diep-gaande taalvorsching, voor de aangeduide vergadering ongeschikt mocht gerekend worden.

Maar Neêrlands vrouwenrei, waarvan allerliefste vertegenwoordigsters onder de hoorderessen gezeten waren, wachtte met verlangen de voordrachten van da Costa en Beets.

Da Costa is geweest als altoos: de geniale, vurige, oprechte, moedige, wel eens onharmonische dichter — 't zij in proza, 't zij in vaers. Hij heeft over Bilderdijk gesproken. Wie kan dit zoo als hij? Hij heeft ook een heerlijk woord van Vondel gezegd, die, zingende, in diamanten schijnt rond te plassen. Hij heeft Nederland beschuldigd van niet genoeg de verdiensten van Bilderdijk op prijs gesteld te hebben. En daar had hij, naar mijn nederig oordeel, gelijk in.

Dr. Wap las het plan ter oprichting van een monument vooor Bilderdijk voor; maar door eene mij altijd nog onverklaarbare oorzaak, is dit voorwerp niet in beraadslaging gebracht, ofschoon er veel over gepraat en — gebeuzeld is. De een zei, het monument mocht niet opgericht worden, want Bilderdijk was te sterk tegen Oldenbarneveld gestemd. Een ander zeide, dat het monument niet belangrijk voor de Vlamingen was, *omdat het te Amsterdam verrijzen zou*. Vrage, of men het dan te West-Wezel zetten moest? Van Duyse daarentegen beweerde, dat de Vlamingen zich de vrijheid niet lieten ontrukken. Bilderdijk een groot man te vinden, en gaarne dit te willen bewijzen, door aan een monument meê te arbeiden. Anderen zeiden de steen in de kerk te Haarlem was al monument genoeg; en waarschijnlijk wilden dezen belijdenis afleggen van hunne æsthetische overtuiging, dat het NIETS als zijnde de hoogste EENVOUDIGHEID, de grootste schoonheid is.

Hoe 't zij — de zaak had zich eerst op de vleugelen van da Costa en den stoot van Wap verheven; maar spoedig daalde zij, raakte zoek tusschen de beenen der Kongresleden en stoof de zaal uit, zonder dat de voorzitter een poging deed haar bij de staart te pakken. Toen men dit verwachte sloot de voorzitter het Kongres, zonder te vragen, of iemant nog iets te zeggen had.

Maar eer hij het sloot, las de heer Beets een vaers, dat mij met weemoed vervuld heeft. Is dat de dichter van Kuzer en Guy de Vlaming? Ik verklaar op mijn eer, dat ik er tot heden nog niet in geslaagd ben tot volkomen zekerheid te brengen, of de dichter die uitnemende geest, waar Neêrland trotsch op was, die de *Camera Obscura* geschreven, en onze nieuwe literaire richting half geschapen heeft) of hij heeft gehandeld, over het Indo-germaansche ras, over de Poëzie, of over de Taal. De voorzitter zeide, om de diskussiën te bespoedigen, dat men gevaar liep het schoonste te missen, wat het Kongres zou opleveren, het vaers van Beets, indien men zich niet aan orde en gezach onderwierp. Ik hoop, dat hij toen het vaers nog niet gelezen had. Is dat Beets, is dat Beets!

Eene bijdrage tot volks-karakterkunde. Donderend werd bij herhaling toegejuicht, tot splijten der bruine handen en enkele witte handschoenen toe, dat de Koning iets geschonken had. Flaauw werd ontvangen de vraag of men Bilderdijks gedachtenis door een offer zou vereeren. Wel Bilderdijk — ja — als de Koning zijn net gebonden werken prezent geeft. Geen Bilderdijk — als er een dubbeltjen voor uit den zak moet gehaald worden. Dan is de ellendige steen te Haarlem mooi genoeg, gelijk de peperbus van Vondel in de Nieuwe Kerk te Amsterdam. Dan vindt men, dat als Grotius en Oldenbarneveld en Heinsius (!) geen monument hebben, Bilderdijk het evenmin behoeft.

Een voorstel, om het Kongres om het jaar te houden, is ten spijt van de verbeterde transportmiddelen in 't water gevallen.

Nu gaat men dineeren. Gij kunt zeker zijn, dat dit goed afloopt, en over het geheel de gedachtenis die het Kongres nalaat, eene goede zal blijken te zijn. Ik moet dan ook zeggen: eere aan Utrecht. Wat er ontbroken heeft is der ongewoonte schuld. Wat er gegeven is komt uit de gastvrijheid der Utrechtsche Heeren voort.

Mondeling meer!

Uw gants genegen
PAUWELS FOREESTIER, *Buikslooter*.

Wij kunnen volstaan met te refereeren de volgende beschuldigingen door de *Fakkel* aan »de Protestanten van onze dagen" toegevoegd:

»'t Is eene treurige waarheid, dat van die blijmoedige, nauwgezette, geest- en levensvolle godsdienstigheid, welke de eerste Christenen kenmerkte, — van dat ware en heldere licht, dat zij lieten schijnen, van dat krachtvolle geloof en die vurige liefde, die zij in al hunne woorden en werken ten toon spreidden, thans weinig of niets wordt gezien. Zelfs de Roomschen maken in godsdienstigheid ons beschaamd.

»Of wij al zeggen: Des Heeren tempel, des Heeren tempel, des Heeren tempel is hier! en DIE TEMPEL BLIJKT EENE VERZAMELPLAATS TE ZIJN VAN DORRE DOODSBEENDEREN?.....

»Toen de Joodsche Kerk en burgerstaat ten val neigde, traden de Zeloten op. *Ook onder ons ziet men thans Zeloten optreden*, van twee scherp tegen elkander overstaande inrigtingen."

't Is ook het optreden van die Zeloten, dat ten maatstaf kan zijn van den toestand, waarin het hervormd kerkgenootschap verkeert. Maar 't zijn te gelijkertijd die zelfde Zeloten die, door hunnen onbesuisden ijver en altijd verbitterende en opruijende taal, het land-zelf in groote gevaren kunnen brengen.

Z. M. heeft benoemd tot burgemeester van Zierikzee Mr. B. C. Cau, en goedgevonden, voor zooveel betreft de benoeming van den heer J. Schalkwijk, op diens verzoek in te trekken en te benoemen tot voorzitter van de centrale directie van Schouwen, Burgh en Westland, zoomede Zuider Nieuwland (provincie Zeeland) den heer Mr. B. C. Cau; eervol ontslagen J. J. baron Taets van Amerongen, als ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Wadenoijen.

Op 15 dezer waren in de volgende entrepôts aanwezig de hierna gemelde hoeveelheden goederen: Pot- en parelasch: Amsterdam 1,375,056, Rotterdam 490,577 ℔; tarwe: Amsterdam 287, Rotterdam 21, Schiedam 25 last; rogge: Amsterdam 576, Rotterdam 26, Schiedam 560 last; garst: Amsterdam 60, Schiedam 144 last; huiden: Amsterdam 14,598, Rotterdam 1699 stuks; indigo: Amsterdam 188,936, Rotterdam 302 ℔; koffij: Amsterdam 1,629,477, Rotterdam 268,222 ℔; rijst: Amsterdam 3,716,433, Rotterdam 130,522 ℔; ruwe suiker: Amsterdam 18,210,381, Rotterdam 12,276,651, Schiedam 1,321,546, Dordrecht 532,408, Middelburg 1,637,406 ℔; tabak: Amsterdam 845,238, Rotterdam 667,380 ℔; tin: Amsterdam 1,897,450, Rotterdam 23,000, Middelburg 73,637 ℔; walvisch- en robbetraan: Amsterdam 68, Rotterdam 4 vaten; levertraan: Amsterdam 43, Rotterdam 26 vaten. (*H.*)

ARNHEM, 21 Sept. Het gemeentebestuur alhier heeft heden bij publikatie de ingezetenen gewaarschuwd tegen het eten van garnalen, aangezien te dezer stede reeds eenige gevallen van vergiftiging door het gebruik daarvan zijn waargenomen.

ALMELO, 20 Sept. Er is in Twenthe thans gebrek aan handen om het werk te verrigten. De weverijen zijn onafgebroken bezig. Het is met groote moeite dat men arbeidenden vindt om den landbouw voort te zetten. De kultuur der woeste gronden breidt zich dagelijks uit, meer en meer hebben er nederzettingen van huisgezinnen plaats. Twenthe bloeit, niettegenstaande de prijzen der katoenen gedrukt zijn hetgeen men echter als tijdelijk beschouwt. De landbouw-produkten zijn er overvloedig, de prijzen algemeen hoog. Er wordt veel meer verbouwd dan voor de konsumptie alhier noodig is.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Vrijdag 22 September.

In deze zitting heeft de heer Boreel van Hogolanden, door Z. M. benoemd tot Voorzitter der Kamer gedurende het loopend zittingjaar, het hem opgedragen voorzitterschap aanvaard met het houden eener rede.

Onder de verschillende ingekomen stukken behooren onder anderen:

een wets-ontwerp op het lager en middelbaar onderwijs, en een wets-ontwerp op de ministerieële verantwoordelijkheid.

Na de trekking der afdeelingen hebben de leden zich naar hunne sektien begeven, en aldaar benoemd;

tot hare voorzitters de heeren: Baud, van Rappard, de Man, Schimmelpenninck van der Oije en de Kempenaer;

tot hare onder-voorzitters de heeren: Godefroi, Strens, van Bosse, Luijben en Mackay;

tot leden van de kommissie van redactie voor het Adres van Antwoord op de Troonrede de heeren: Bosscha, Heemskerk, van Bosse, van Nispen van Sevenaer en Thorbecke.

De Kamer heeft verkozen:

1°. tot leden der huishoudelijke kommissie de heer Wintgens en Mackay, en

2°. tot leden van de kommissie voor de stenographie de heeren: Wintgens, van Bosse en de Brauw.

PER TELEGRAAF.

's Hage, 23 September.

In de Tweede Kamer der Staten-Generaal is heden de begrooting aangeboden. De raming der middelen 1855, bedraagt *f* 72.386.595; het totaal der uitgaven *f* 72,118,891; het voordeelig saldo *f* 267,704 waarbij tevens de gunstige toestand der schatkist werd ontwikkeld. Sedert 1850 is door schulddelging ruim een millioen bespaard. Over 18.. had men meerdere opbrengst van middelen en bespaard van uitgaven. Ook in de loopende dienst vindt men gunstige rezultaten, waardoor dienvolgens vermindering van lasten, afschaffing der 23 opcenten op het gemaalen op het kollectief zegel mogelijk wordt; voorts geheele afschaffing van het ... De ... opcenten op het binnen- en buitenlandsch gedisteleerd ... 12 en dus tot 60 worden worden opgevoerd. De Regering vertrouwt alzoo met bedachtzaamheid in het duurzaam belang des Lands te handelen.

Men leest in de Tweede Editie van het *Handelsblad*:

LONDEN, 23 Sept. Alhier is een brief ontvangen van lord Raglan, uit de Krim, gedagteekend 13 dezer. Daarin wordt gemeld, dat de kusten niet ernstig verdedigd zijn. Drie regementen hadden, zonder tegenstand te ontmoeten, Eupatoria bezet. Het leger zou den volgenden dag ontscheept worden op 20 mijlen meer ten zuiden. Het weder was zeer schoon.

MARSEILLE, 22 Sept. Er zijn berigten ontvangen van Jeruzalem, dd. 8 dezer, welke melden, dat op 21 Aug. de patriarch, door de Fransche en Oostenrijksche konsuls vergezeld, en door eene talrijke menigte zoo Katholieken als Muzelmannen begeleid, zijn plegtigen intogt in die stad had gehouden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 22 Sept. De tijding van het landen van het expeditie-leger ten getale van 58,000 man te Eupatoria, 20 mijlen van Sebastopol, is aan de beurs officieel bekend gemaakt.

De landing heeft geen tegenstand ondervonden van de zijde der Russen en men verliest zich algemeen in gissingen wat de reden mag zijn van deze handelwijze. De gebeurtenissen zullen spoedig genoeg doen zien wat Rusland in zijn schild voert.

— De geruchten dat Odessa, Prekop, Anapa, in kort alle vestingplaatsen langs de kust de Zwarte Zee zouden gebombardeerd zijn, blijven steeds aanhouden.

— De Keizer en de Keizerin zijn van Bordeaux te Parijs teruggekomen. Men zegt dat de Keizer weldra weder naar het kamp van Boulogne zal gaan.

— De toestand van Spanje wordt met den dag bedenkelijker. Het ministerie zal zich moeijelijk kunnen staande houden, en men verwacht dat het nog voor den 8 November uit elkander zal vallen, door de revolutie welke de ministerieele hoofden zelven, om zich te verheffen, hebben aangestookt. Als een bewijs hoe krachteloos het ministerie is, kan dienen dat de Koningin, welke van hare ministers de toestemming ...

erlangd, om op het paleis *del Prado*, buiten Madrid gelegen, te wonen, van die concessie geen gebruik kan maken, of men moet die concessie eerst voor de revolutionaire partij een zekeren glimp geven. De *Gaceta* verklaarde namelijk, dat de geneesheeren 't noodig geoordeeld hadden, dat de Prinses van Asturie voor hare gezondheid de buitenlucht geniete.

— In eene bijzondere korrespondentie van het *Journal des Débats* leest men omtrent den toestand van Spanje het volgende:

»Over het algemeen is de staat der zaken er bedenkelijker geworden. Is de openbare orde te Madrid hersteld, in de provincien is zulks het geval niet; en de tegenstand, welken de ambtenaren des gouvernements in de uitoefening der meest regtmatige en noodzakelijke funktien ontmoeten, maakt het voor het bestuur onmogelijk, in de Staatsdienst te voorzien en de personen en goederen krachtig te beschermen. Inzonderheid vindt het gouvernement tegenstand bij de wederinvoering der tijdens de jongste volksbeweging door de junta's afgeschafte belastingen; deze wordt hier en daar zelfs gewapenderhand belet. Intusschen zijn de Staatsuitgaven toegenomen; men heeft ruime belooningen willen geven aan hen, die de revolutie tot stand gebragt hebben; aan de gekwetsten, aan de gezinnen der gesneuvelden heeft men onderstand en pensioenen verleend; het leger heeft men met gunstbewijzen overladen; in de eerste dagen na de revolutie zijn 23 generaals benoemd, 400 hoofdofficieren, 800 kapiteins en 1800 luitenants. De minister van financien heeft met moeite een voorschot van 54 millioen realen van Madridsche kapitalisten bekomen; maar hij heeft daarvan slechts nagenoeg 8 millioen in baar geld ontvangen, en al het overige in koupons en ander door den Staat zelven uitgegeven papier.

»Het leger is bedorven; een geest van wederspannigheid heerscht er in plaats van ondergeschiktheid. De opstand is van het leger uitgegaan, en zoo kon het ontzag voor het wettig gezag geen stand houden. Eene der aan het leger toegekende belooningen was de verkorting van den diensttijd met twee jaren; en de onverwijlde vervulling dezer onberaden belofte is door de soldaten op eene vrij oproerige wijze afgedwongen. Het leger verliest dus vele manschappen en wel de meest geoefende; en het gouvernement is zonder gewapende magt, en gelijk zonder geld. Als of dit nog niet genoeg ware, bedreigt en verbittert men de geestelijkheid; men spreekt van plannen om hare bezittingen te berooven; er gaan vele stemmen op tegen het concordaat en den invloed van Rome; men oppert ontijdig vragen die de godsdienst raken en het volk in zijn geloof en zijne hebbelijkheden kwetsen. Reeds zijn door provinciale junta's kerkelijke goederen tot nationaal eigendom [illegible] uit hunne woonstede gedreven. [illegible] der bloot aan den burgerkrijg van vroegere jaren. Inzonderheid van de revolutionaire partijen kan gezegd worden, dat zij niets geleerd en niets vergeten hebben.

»Iets hebben zij echter geleerd: zij zijn in de leeringen van het grofste communismus ingewijd, en zij hebben geleerd zich aaneen te sluiten en onderling zamen te werken, zoodat zij thans alom in Spanje handlangers en middelen van verstandhouding hebben. De republikeinen zijn in alle deelen van het land naar een gezamenlijk plan werkzaam."

— Men heeft in Spanje een begin gemaakt met de geestelijkheid van hare goederen te berooven. Het klooster van het Escuriaal is bij dekreet opgeheven. Dat begin is vrij goed en staat gevolgd te worden van nog een aantal andere geregtelijke uitplunderingen. »Ieder dag — aldus schrijft het *Journal des Débats* met diepe droefheid — ontvangt men tijdingen uit de provincien, dat de revolutionairen zich geweldadig meester maken van de partikuliere eigendommen, en die tijdingen jagen de ministers en de eerlijke lieden veel schrik aan." Zulks laat zich begrijpen, want die ministers en die eerlijke lieden, welke de Kerk bestelen en zich zonder bezwaar meester maken van het goed der priesters en monniken, vinden het allezins onbetamelijk, dat men ook hen van hun goed zou willen ontzetten.

ENGELAND.

Londen, 22 Sept. De *Times* schrijft:

»De vereenigde [illegible] den 10 Sept. bij het Slangen-eiland [illegible], heeft den 11 den togt voortgezet, en [illegible] gekomen weder den 13 op hare bestemming aangekomen. Het behoort tot het eigenaardige dezer onderneming, dat wij nog zeer weinig weten van de getalsterkte der Russische troepen in de Krim en van den [illegible] het uiterlijk [illegible] fortifikatien aan de landzijde, alsmede van [illegible] baarheid der [illegible] bronnen en de meerdere of mindere vrucht[illegible] de inrigting der [illegible]; want hoeveel gebrekkigs ook in het Russische krijgswezen zij, men weet er tot het [illegible] verwering en [illegible] toerustingen, de middelen van [illegible] geheim te houden. Volgens berekeningen van deskundigen zouden de Russische troepen in de Krim slechts 30,000 man sterk zijn. Doch waarschijnlijk heeft de krijgsmagt in de laatste twee maanden versterkingen ontvangen. Met dat al gelooven wij, dat de Russen in het schiereiland sterk genoeg zijn om het hoofd te kunnen bieden aan zulk een leger als door onze vloten derwaarts is gevoerd; en het zou ons niet bevreemden te vernemen dat er geene ernstige poging gedaan is om de landing te beletten: hiertoe zou trouwens een in slagorde geschaard leger van 50.000 man noodig zijn, indien het voor eenig leger ter wereld mogelijk is eene landing des vijands onder het bereik van het geschut van vijandelijke oorlogschepen te beletten. In de instruktien, die te Varna aan onze troepen zijn ter hand gesteld, is bepaald dat de kavalerie niet dadelijk aan land gaan, doch zich daarvoor gereed houden moet; hieruit is op te maken, dat de bevelhebbers der vereenigde krijgsmagt liever regtstreeks op Sebastopol aanrukken willen, dan in dit jaargetijde eenen veldtogt in het binnenste van het schiereiland ondernemen, en dit is ongetwijfeld het beste plan, in geval de vijand niet sterk genoeg is om ernstige storing in de operatien der belegering te brengen."

— Men schrijft uit Dantzig, dat Donderdag avond in die haven is binnengeloopen de *Bulldog*, welk schip den 19 de Engelsch-Fransche vloot te Ledsund had verlaten.

Het Fransche eskader was onderweg om naar Frankrijk terug te keeren.

— De *Austerlitz* is op een rots gestrand en heeft niet kunnen vlot gebragt worden dan na het over boord werpen van 21 kanonnen.

— Gisteren namiddag na den afloop der zitting van de krimineele regtbank in *Old Baily*, stond een bejaard goed gekleed man, blijkbaar tot den hoogen stand behoorende van zijne plaats op, naderde langzaam een der advokaten, mr. Giffard, en vroeg hem luide: »Herinnert ge u Earliff nog?" drukte hem een pistool tegen het voorhoofd en brandde het los. Doch het bleek dat de knal die daarop volgde slechts door het perkussiedopje en eenig los kruid veroorzaakt was, zoodat de getroffene er met eene geringe kwetsuur afkwam. De aanrander werd gevat en onderzocht. Men vond bij hem een scherp geladen pistool en een kogel, die waarschijnlijk uit het eerste pistool was gevallen. Hij gaf op zich te noemen, Hongh Pollard Willoughby broeder van Sir Henry Willoughby en predikant der Staatskerk. Zijn gansche voorkomen scheen aan te duiden dat hij krankzinnig was en werd hij mitsdien in verzekerde bewaring genomen.

— In een der nommers van de *Times*, wordt de vertaling medegedeeld van een geschrift uit Nanking ontvangen en afkomstig van de raddraaijers der Chinesche revolutie. Gezegd geschrift is juist niet zeer geschikt om die ijverige protestanten, welke de revolutie in China hebben aangekondigd als eene beweging in protestantsch-christelijken zin, in hun waan te versterken. 't Is waar, in dat geschrift wordt gesproken van den Hemelschen Vader, van den Zoon en van den Heiligen Geest, doch op eene geheel bijzondere wijze, die volstrekt niets christelijks meer heeft; doch zoo men bedenkt, dat ook in Europa de meeste geschriften, die bij voorkeur met den titel van evangelisch prijken, meestal datgene behelzen wat met het evangelie in volstrekte tegenspraak is, zal men zich niet verwonderen, dat men in China op dezelfde manier te werk gaat.

De man, die den Keizer van China naar de kroon steekt, laat zich als een goddelijk persoon vereeren en Zoon Gods noemen; hij handelt naar hemelsche bevelen, van boven ontvangen door tusschenkomst van eenen zijner medestanders, die onmiddellijk met het Opperwezen in aanraking is en daarom den naam van den Heiligen Geest of Trooster voert. Die bevelen bevatten geen diepzinnige leerstukken of verheven zedelessen; zij betreffen de regeringsdaden, de inrigting van het hof, en zelfs de hofplegtigheden. Zoo wordt bevolen, dat de vorst niet met overhaasting doodvonnissen mag doen uitvoeren; dat hij vrouwelijke dienstboden niet wegens elk gering vergrijp met den rotting mag slaan, dat de vermoedelijke troonsopvolger niet moet uitgaan bij regenachtig weder; dat de vorst zwangere vrouwen zachtaardig behandelen en niet met geschoeiden voet schoppen mag, enz.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 22 September. Men leest in het *Journal de Francfort*: Zoo lang men te Berlijn in het dweepzuchtige gevoelen blijft volharden, dat Pruissen bestemd is, om in de tegenwoordige krisis eene zending des vredes te volbrengen, is het niet te verwachten, dat de grondbeginselen eener gezonde, en de Duitsche belangen vertegenwoordigende staatkunde aldaar ingang zullen vinden, en zoolang dit niet het geval is, kan men enkel in dit opzigt, zijn vertrouwen aan Oostenrijk en diens bondgenooten schenken. Indien onderscheidene Duitsche regeringen dit in den laatsten tijd niet hebben ingezien, dan moet de oorzaak hiervan aan eene dwaling worden toegeschreven, van welke zij thans zijn teruggekomen. Inderdaad heeft graaf Buol, dezer dagen, van genoemde regeringen, betreffende de houding die zij in de Turksche quaestie willens zijn aan te nemen, verklaringen ontvangen, welke door het Weener kabinet voor volkomen bevredigend worden gehouden.

Op grond hiervan, laat zich nu ook met zekerheid verwachten, dat in deze belangrijke aangelegenheid, de Oostenrijksche politiek bij den bondsdag eene volkomene zegepraal zal behalen. In dit geval zal Pruissen bezwaarlijk in zijne weigering kunnen blijven volharden, om aan het Oostenrijksch-Pruissische defensief en offensief verdrag, in alle deelen gevolg te geven. Men gelooft dit met des te meer vertrouwen te mogen verwachten, naar mate men te Berlijn reeds kennis schijnt te dragen van de verandering, welke in de wijze van zien dier Duitsche regeringen heeft plaats gegrepen."

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 23 September.

ONDERTROUWD (21 Sept.): W. Witkamp, van Rotterdam met S. C. Bresser.

BEVALLEN (21 Sept.): J. W. Koopman, geb. van Rossem, D. — (22 Sept.): M. H. Zwaanenburg, geb. Sonjee, Z.

OVERLEDEN (18 Sept.): E. Krause, geb. Klein, 41 j. — (19 Sept.): J. M Stephanus, wed. W. H Baarslag, 37 j. — (20 Sept.): 't Kind van H. M. Reyffert, 1 m. — (22 Sept.): L. M. Vogel, 35 j

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		21 SEPT. 4½ u. gebl.	22 SEPT. 4½ u.			gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	60¾	$60\frac{9}{16}$	à	60¾	$60\frac{9}{16}$
Dito Dito	3 "	72¼	72⅛	"	72¼	72⅛
Dito Dito	4 "	91	$90\frac{15}{16}$	"	90⅞	$90\frac{13}{16}$
O. I. Leening 1844	4 "			"		
Amortisatie	3½ "			"		
Handel-Maatschappij	4½ "	122¾	123	"		
Aand. Arnh. Spoorweg	4½ "			"		
Dito Hollandsche dito				"		
Obligatiën	4½ "		101	"		
Maatschappij van Weld.	4 "			"		
Aand. Ned. Bank.	"			"		
België, Certifikaten	2½ "			"		
Dito	2¼ "			"		
Dito *Rothschild*	2½ "			"		
Frankrijk, Obligatiën	3 "			"		
Spanje, Nieuwe 3 pCt., thans	1 "	$18\frac{9}{16}$	$18\frac{7}{16}$	"	18½	18⅝
Nieuwe	3 "	38	$37\frac{15}{16}$	"	37⅞	
Binnenlandsche	3 "	33	$32\frac{15}{16}$	"	33	33
Cert. Coup. Sp. Com.		$5\frac{1}{16}$	$5\frac{1}{16}$	"		
Amortisable Schuld		4	$4\frac{1}{16}$	"		
Portugal, te Londen	3 "	36¾	36½	"	36⅝	$36\frac{9}{16}$
Dito Uitgestelde				"		
Rusl., bij *Hope en C°.*	5 "	100½	100⅝	"	100½	100⅝
Dito A°. 1828—1829	5 "	100⅝	100⅝	"	100½	
Negot. 1831 en 1833	5 "	85½	85⅝	"	85½	
Nieuwe Engelsche	4½ "	$86\frac{13}{16}$	86¼	"	86⅝	86¼
Negot. 1840	4 "	77⅞	$77\frac{13}{16}$	"	77⅞	
Dito *Stieglitz*	4 "	76⅞	76¼	"		
Dito Nieuwe	4 "			"		
Certifikaten te Hamburg	5 "			"		
Inschr. op 't Grootboek	6 "			"		
Dito Certifikaten	6 "	59¾		"		
Polen, Obligatiën	4 "			"		
Aandeelen 1835		140½	140½	"	140¾	
Oostenrijk, Metalliek	5 "	$69\frac{9}{16}$	$69\frac{1}{16}$	"	69½	
Dito 1847	2½ "	$35\frac{5}{16}$	35	"	35⅛	
Dito 1851 en 1852	2½ "	$35\frac{5}{16}$	35	"	35⅛	
Dito Nieuwe	5 "	78⅜	77⅞	"	78⅛	
Dito 1854	"	$78\frac{5}{16}$	77⅞	"	78	78
Weener Bank	5 "	71¾		"		
Dito	4 "	60		"		
Aand. met Loting fl. 250				"		
Nieuwe dito 1854		f 242	241	"		
Pruissen	4½ "			"		
Amerika, Bank-Aktiën Cert.	"			"		
Dito Orig.				"		
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5 "			"		
Sardinië, te Londen	5 "			"		
Denemarken, dito	5 "			"		
Louisiana, te Londen	5 "	100		"		
Brazilië	5 "	98		"		
Dito 1843	5 "			"		
Mexiko, te Londen £ 100	3 "	23⅞	$23\frac{11}{16}$	"	$23\frac{15}{16}$	23¾
Dito Onbepaalde	3 "	23⅞	$23\frac{11}{16}$	"	$23\frac{13}{16}$	23¾
Peru	4½ "			"		
Grenada, dito à £ 100	2¼ "			"		
Dito Uitgestelde		$6\frac{5}{16}$		"		
Ecuador				"		
Venezuela, te Londen	3¾ "	23⅝	23⅝	"		
Dito Uitgestelde	1 "			"		
Thesaurie	5 "			"		

Onze fondsenmarkt was heden wederom hoogst onbeduidend, de stemming was algemeen flaauw.

Koers van het Geld. Beleening 3 pCt.; Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f $55\frac{15}{16}$	Livorno	2/m.	f 38¼
»	zigt	» 56⅛	Napels	»	» 84
Bordeaux	2/m.	» 55¾	Petersburg	»	» 1.77
»	½/m.	» 55⅝	Weenen	6/w.	» 29¾
Madrid	3/m.	» 240	Augsburg	»	» 35¼
Cadix	»	» 240	Frankfort	»	» 99½
Seville	»	» 237	Hamburg	2/m.	» $35\frac{5}{16}$
Bilbao	»	» 238	»	zigt	» 35⅜
Lissabon	»	» 40¾	Londen	2/m.	» 11,65
Porto	»	» 40¾	»	zigt	» 11,75
Genua	2/m.	» 45¾	Rotterdam	»	⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 22 Sept. Belg. leen. 2½ pc. 52⅞, 1840/1842 4½ pc. 90⅞; 1848, —; Spanje 1—3 pc. 18⅝; Binnenl. 3 pc. 33¼; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 73¼.

PARIJS, 22 Sept. Fransche 3 pc. 74.95; 4½ pc. 98.80 3 pc Spanje 33½; id. 1 pc. 18⅝; Met. 5 pc. 85 Ro[illegible]

MADRID, 19 Sept. 3 pc. Schuld 34.10; id. 1 pc. 18.30.

LONDEN, 22 Sept. Consols $95\frac{5}{8}$; 3 pc. Spanje buitenl. $87\frac{1}{2}$; 1 pc. dito $18\frac{5}{8}$; Comité-Bewijzen $5\frac{1}{8}$; Passive 4; 5 pc. Rusl. 98; $4\frac{1}{2}$ pc. dito $87\frac{1}{2}$; 4 pc. Holl. $94\frac{1}{2}$; $2\frac{1}{2}$ pc. id. 62; 5 pc. Sardinië $87\frac{1}{2}$; Brazilië $101\frac{1}{2}$; $4\frac{1}{2}$ pc. Peru 71; Gren. uitg. 6; id. werk. 16; 3 pc. Mexiko $24\frac{3}{4}$; 4 pc. Portugal 40; Turkije $3\frac{1}{4}$; Grieken (blaauw) —; Wissel op Amst. $11.17\frac{1}{2}$.

WEENEN, 22 Sept. Met. 5 pc. $85\frac{1}{4}$; id. $4\frac{1}{2}$ pc. 74; Bank-Aktien 1256; Wissel op Londen 11.24, Amst. —; Parijs $137\frac{1}{2}$; Goud 23; Zilver 19; Nieuwe Leening $97\frac{1}{4}$.

BERLIJN, 22 Sept. $3\frac{1}{2}$ pc. Pr. Staatsch. —; $4\frac{1}{2}$ pc. Rusland 86 p; id. 5 pc. 99 p.

HAMBURG, 22 Sept. Spanje 3 pc. $31\frac{1}{8}$; id 1 pc. $17\frac{5}{8}$; Rusl. 5 pc. $94\frac{1}{2}$; 3 pc. Mexikanen $16\frac{3}{4}$; Wissel op Amst. 35.95; Londen kort $13.4\frac{1}{4}$.

FRANKFORT, 22 Sept. 5 pc. Met. $71\frac{7}{8}$; 3 pc. Spanje binnenl. $33\frac{7}{8}$; id. 1 pc. $18\frac{7}{16}$; Wissel op Londen 3/m. —; Amsterdam —; Parijs —; Weenen —.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 23 September.

Overzigt der Week.

Koffij. De markt blijft vast met weinig omgang. Eenige Ceelen bleek groenachtig *Java* zijn tot veilings-prijzen omgezet. Blanke soorten blijven zeer schaarsch en worden $\frac{1}{2}$ cs. hooger gehouden. — Van *Padang* zijn deze week 7500 balen en van *Brazil* 4100 balen aangevoerd.

Thee iets vaster gehouden, met meer omzet in de *Chinesche* zwarte soorten.

Tabak. Over het algemeen zeer begeerd. Van *Noord-Amerikaansche* zijn deze week, 46 vaten *Marijland* en 50 vaten *Kentuckij* tot verhoogde prijzen, alsmede van *Java* circa 1800 pakken gebost aangeregen Binnengoed, tot stijve prijzen omgezet.

Suiker. *Ruwe.* Na de willige stemming der te Rotterdam op 18 ll. gehoudene Veiling over 62,502 Kranjangs *Java*, waarbij men $f\ \frac{1}{2}$ a $\frac{3}{4}$ boven de Taxatie besteed heeft; is de markt niet alleen veel kalmer geworden, maar zijn de daarin betaalde prijzen nu niet meer te bedingen. — Zeilende partijen *Java* worden onder de hand tot $f\ \frac{1}{2}$ a 1 onder de middelprijzen der gemelde Veiling afgegeven. — Van *Havana* zijn 2200 kisten ex *Helen* en *Francis* tot $f\ 28\frac{1}{2}$ voor N° 12 verkocht. — *Geraffineerd* voor *Uitvoer.* Houdt zich staande en voor dadelijke levering worden de volgende prijzen besteed: *Crushed* B K N° 1. *f* 31, N° 2. $f\ 29\frac{3}{4}$; B & H N° 1. $f\ 29\frac{3}{4}$, N° 2. *f* 29; S & T N° 1. $f\ 30\frac{1}{2}$, N° 2. $f\ 29\frac{1}{2}$, N° 3. $f\ 28\frac{1}{2}$; W & Z *f* 29; T & C $f\ 28\frac{1}{2}$. — In *Consumtie* hebben de prijzen de volgende verhooging ondergaan: *Melis Stoom* N S R N° 1. *f* 67, N° 2. *f* 64, N° 3. *f* 62; B K N° 3. *f* 62; B & H *f* 60; S & T N° 1. *f* 62, 63, N° 2. *f* 61; W & Z $f\ 58\frac{1}{2}$, 59; *Basterden* geel *f* 52, 53; helbruin *f* 48, 50; bruin *f* 45, 47. — *Stroop. Stoom* *f* 29, 30; O F *f* 32.

Specerijen. In afwachting der op handen zijnde veiling gaat hierin niets om.

De levendige vraag naar Rijst voor export bleef deze week aanhouden; Gep. *Aracan* is koulant met $f\ 9\frac{3}{4}$ betaald; doch algemeen houdt men op *f* 10; Gep. *Java* tot $f\ 10\frac{1}{4}$, $f\ 10\frac{1}{2}$ gezocht, zoo ook *Tafel* a $f\ 12\frac{1}{2}$, *f* 13.

Fruiten ferm, doch weinig voorgaande.

Potasch. Met eenige aanvoeren. Van *Toscaansche*, prijshoudend. *Prima Casan* $f\ 17\frac{1}{4}$. $17\frac{1}{2}$ E.

Sterke Dranken. *Arak* en *Rum* stijf prijshoudend. — *Genever* 100 % eerste soort $f\ 25\frac{1}{2}$, tweede soort $f\ 24\frac{1}{2}$. — *Moutwijn* 91 % $f\ 20\frac{1}{4}$ pr. vat a kont.

Metalen. Over het algemeen stil. *Banca Tin* $f\ 66\frac{1}{2}$. — *Koper. Demidoff* $f\ 69\frac{1}{2}$.

Katoen. Tot iets lagere prijzen bestond er meerdere vraag, waardoor in deze week ca. 250 pakken Amerikaansch werden afgedaan.

Vetwaren. Zoowel *Talk*, *Smeer* als *Traan* met zeer weinig handel, zonder prijsverandering. — *Patentolij* $f\ 43\frac{1}{2}$ a $43\frac{1}{2}$ a kontant. — *Rondvisch* *f* 12. — *Ansjovisch*, nieuw op *f* 11 gehouden.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 22 Sept. Tarwe bij kleinigheden; Poolsche als voren; roode veelal hooger: 128 ℔ o. b. Poolsche *f* 452; 127 ℔ n. dito *f* 440; 130 ℔ Anclammer *f* 430; 129 ℔ Pommer *f* 410; 127 ℔ Norder *f* 410.

Gedroogde Rogge prijshoudend; ongedroogde stil; verkocht: 128 ℔ Pommer *f* 293; 120 ℔ Pruissische *f* 273; 120 ℔ n. Archangel *f* 254; 118 ℔ dito *f* 250 bij gerijf.

Garst ruim prijshoudend; 118 ℔ Chevalier *f* 208; 114, 115 ℔ Deensche *f* 193, 195.

Haver zonder handel.

Boekweit prijshoudend; 117 ℔ jar. Holst *f* 196; 120 ℔ j Gron. Zand *f* 208.

Raapolie op 6/w. $f\ 42\frac{1}{4}$; Vliegend *f* 41, $\frac{3}{4}$; 1°. Mei ek. $f\ 40\frac{1}{2}$; Oct, $f\ 40\frac{1}{4}$; Nov. $f\ 40\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$; Dec. *f* 41. *Lijnolie* op 6/w. $f\ 38\frac{3}{4}$; Vliegend $f\ 37\frac{1}{2}$. *Hennepolie* op 6/w. $f\ 42\frac{1}{4}$; Vliegend *f* 41.

MIDDELBURG, 21 Sept. Tarwe. Puike Nieuwe Zeeuwsche *f* 12, enkeld *f* 12,25. Jarige *f* 13; puike jarige Walchersche in konsumptie van *f* 13,50 tot 14; puike Nieuwe *f* 12,75 a *f* 13, iets mindere *f* 12,50, geringe soorten *f* 12. — Rogge. Puike Jarige *f* 9; Puike Nieuwe voor de zaai *f* 9,25, gewone Bak-Rogge *f* 8,50. — Gerst. Winter *f* 5,50; dito Zomer *f* 5,30. — Nieuwe Walchersche Bruineboonen *f* 12 a 12,25; Walchersche nieuwe Paardeboonen *f* 6,75 en 7. Walchersche Groene Erwten, van *f* 8,75 tot 9,40 en de groote van *f* 9,75 tot *f* 10,25. Zeeuwsche Erwten, niet heel mooi *f* 8,75; Paardeboonen, twee klussen aan en tot *f* 6 gekocht. — Koolzaad *f* 12,75 tot 13,10. — Raap-Olie *f* 41,50. Patent-Olie *f* 43,50. Lijn-Olie *f* 41,50 per Vat.

ANTWERPEN, 22 Sept. *Koffij* en *Suiker* zonder handel en prijshoudend.

Rijst. Tot vaste prijzen zijn verkocht een paar partijtjes gepeld Moulmain.

Huiden. De verkoopen in deze week bestaan uit 3600 stuks drooge en gezouten Westindische tot vaste prijzen.

Graanmarkt. Tarwe en Rogge in eene vaste stemming met eenige handel in loco en op levering.

BORDEAUX, 19 Sept. *Voorloop.* 3/6 op fr. 205 terug gegaan.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

HELVOET, 21 Sept. G. Rotgans, Generaal Baron van Geen, Batavia. - J. van Knapen, Zwaluw, Villanova n. Memel, als bijlegger.

UITGEZEILD:

HELVOET, 22 Sept. J. F. Klomp, Twee Anthony's, Brouwe shaven, gesleept door de stoomboot Kinderdijk.

CARGA-LIJSTEN.

ROTTERDAM.

AKYAB, Melpomene, W. Laurenson: 5612 b. Rijst. E. Suermondt en Zonen en Comp.

Advertentiën.

Heden overleed mijn geliefde Echtgenoot, THOMAS MEHLER, in den ouderdom van bijna 73 jaren, diep betreurd door mij en mijne behuwdkinderen.

Amsterdam, 21 September 1854. G. BROUWER,
Wed. T. Mehler.
(237)

Een R. C. Weduwe, van middelbaren leeftijd, zonder kinderen en zacht van humeur, zag zich tegen November gaarne geplaatst als **HUISHOUDSTER** of tot Adstistentie in eene Huishouding, of tot Oppassing eener ziekelijke Dame, in welke betrekking zij vroeger werkzaam was en waarvan zij de beste getuigenis kan produceeren. Er zal op geen groot salaris worden gelet. Adres *franco* letter P. P. bij den Boekhandelaar J. Gerritsen te Haarlem. (236)

MUZIEK.

Eene fraaije en tamelijk goede **PIANO**, tegen billijken prijs te bekomen, bij den Heer C. M. VAN STEEN, particulier te Oudenbosch, Noord-Brabant. (234)

INSTITUUT

van onze Lieve Vrouw DE LA SALETTE,

in de Wijk Leopold te *Brussel.*

De ligging dezer Kostschool is even aangenaam als gezond en in de nabijheid van het station van den Luxemburgschen Spoorweg. Het geheele kostgeld bedraagt 450 franks, betaalbaar in drie termijnen. Het Instituut is ingerigt op den voet der grootste Instituten van het rijk; en zijn daar bij gevoegd eene afdeeling voor handel en eene eerste voorbereidende school. Zich te adresseren ter verkrijging van nadere informatien en den prospectus, aan den Wel-Eerw. Heer Maes, Direkteur, Rue de la Pepinière 31, te Brussel. (232)

Collége-Pensionnat de Notre Dame,

à TONGRES,

près de Liége et de Maastricht.

Le programme de ce collége, qui est placé sous la protection de Mgr. l'Evêque de Liége, comprend deux sections: celle des Humanités et celle des Etudes Profes sionnelles. Cet établissement convient ainsi aux jeunes gens qui veulent se préparer aux études universitaires, et aussi à ceux qui se destinent à l'Industrie, au Commerce, aux fonctions administratives, etc.

Le prix de la pension est de 400 frs. — La rentrée est fixée au 2 Octobre.

(202) L'ABBÉ ROBEYNS, Directeur.

***De Pillen van Holloway** zijn een zeker werkend middel, in gevallen van gebrek aan spijsverteering, winderigheid, leverziekte, verzwakking der ingewanden enz.*

De heer J. Billing te Newton, in het graafschap Devon, verklaart in eenen brief aan den professor Holloway, gedagteekent den 4 December 1852, dat hij drie jaren lang geleden had aan gebrekkige spijsvertering en leverziekte, en dat hij van tijd tot tijd, zoo hevige pijnen in de ingewanden gevoelde, dat hij voor zijn leven begon te vreezen. De aangewende geneesmiddelen hielpen niet. Eindelijk raadde men hem aan de pillen van Holloway te gebruiken, dit deed hij, en in weinig tijd verdween alle kenteekenen van ziekte, en bevond hij zich geheel hersteld.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 6.75, *f* 13.50, *f* 20,50.

Potjes Zalf à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 7.05, *f* 13.85, *f* 22.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij B. Adama, Apotheker, Heerengracht hoek Utrechtsche straat, N°. 22 te *Amsterdam*, bij L. J. Grootendorst, die met Mej. de Wed. A. P. Milius te *Utrecht* hertrouwd is, en bij J. Straatman, hoofd-depothouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.* (3

*Apotheker **FRICKHINGER** heeft geheel Duitschland afgeloopen, om van kundige geneesheeren beoordeelingen over **DU BARRY'S REVALENTA ARABICA** te verkrijgen; wij zeggen hem daarvoor dank en zullen gaarne gebruik maken van de door hem ontvangen berigten.*

302 beoordeelingen van beroemde geneesheeren heeft hij ontvangen, 63 zijn ten nadeele, 210 noch voordeelig noch nadeelig, 29 ten voordeele der **REVALENTA** uitgevallen.

29 » beroemde Geneesheeren" hebben zich dus ter gunste der **REVALENTA ARABICA** verklaard, Mijnheer FRICKHINGER! tegen u zelven. den verklaarden vijand van DU BARRY; dat noemen wij een zeer gunstig resultaat, want wij moeten niet vergeten, dat toch de geneeskundigen bijna zonder uitzondering tegen alle soorten van ARCANA ingenomen zijn, en gij u daarenboven voornamelijk aan dezulken zult geadresseerd hebben, van wie gij eene ongunstige beoordeeling verwachten mogt. Tegenover deze gunstige resultaten staan wel is waar 63 ongunstige beoordeelingen, maar gij haalt daarvan slechts 6 aan, van welke daarenboven de bewijsvoeringen, waarop wij later terug zullen komen, zeer zwak zijn; gij plaatst de namen dier Geneesheeren met zoo veel herhalingen en zoo door elkander, dat die wel twaalf lijken en neemt er nog een Boheemschen Onderwijzer en een Beijerschen smid bij, om de lijst te vullen, hetgeen ons natuurlijk doet denken, dat de overige 57 welligt niet zoo ongunstig zijn als gij het wilt doen voorkomen. Nu zijn er nog 210 neutralen of wankelenden, de Pruissen van hunne berigten zullen voorzeker eer gunstig dan anders zijn; waren zij maar eenigzins ongunstig dan zoudt gij in uwe vijandige stemming ze zeker bij de 63 gevoegd hebben. Als wij in zaken, waarin wij zelven betrokken zijn, uitspraak te doen hebben, [illegible] gemoedelijk gunstig in ons belang over en wij moeten voorzigtig te werk gaan, willen wij niet partijdig worden; wij moeten dus aannemen, dat de 29, die de Revalenta gunstig beoordeelen, naauw met hun geweten te werk zijn gegaan en hunne innige overtuiging uitgesproken hebben. Het spijt ons, dat gij de namen dezer belanglooze, opregte en zelfstandige mannen niet mededeelt, en dat er andere leemten in uw werkje bestaan, die ons verhinderen hulde aan uwe waarheidsliefde te brengen.

Behalve de 29, die den Heer FRICKHINGER bekend zijn, zijn er nog meer hooggeplaatste geneesheeren, die ook gunstig voor de Revalenta gestemd zijn; onder anderen de Medicinaalraad Dr. WURZER. te Bonn, die daarvan getuigt, dat ze een der voortreffelijkste voedende en inwikkelende middelen is en met goed gevolg in alle gevallen van diarrheën en buikloopen gebruikt kan worden, bij krampachtige zamentrekkingen in de nieren en in de blaas, in keel- en borstziekten en dat zij bijzonder geschikt is ziekten af te wenden door hare voortreffelijke werking op de spijsverterings-organen.

Dr. GATTIKER te Zurich, van wien wij nog voor weinige dagen meldden, dat hij ze tegen den maagkanker met het schitterendste gevolg had aangewend, die met zeer veel lof daarvan spreekt.

Dr. GRIES te Maagdenburg, die op aanraden van eenen Collega in Hanover aan zijne eigene vrouw de Revalenta met uitnemend goed gevolg toediende.

De **Revalenta** is een aangenaam voedsel, dat naar ieders smaak toebereid kan worden. Zij kost [illegible] *f* 2, *f* 3.50, *f* 8, *f* 16; in het **Verkoophuis** en de bekende Dépôts. (2

Bij bovengenoemden is van de pers gekomen en alom verkrijgbaar gesteld:

LEVEN en MARTELDOOD

VAN DEN GELUKZALIGEN

JOANNES DE BRITTO,

VERHAALD DOOR

P. J. Koets, K. Pr.

Prijs *f* 0.60.

Te Amsterdam bij C. L. van Langenhuysen, Drukker en Uitgever.